

регулювання відносин, які виникають при використанні електронного цифрового підпису. Таке нововведення стало важливим кроком на шляху діджиталізації документообігу в Україні та відповідності правових норм сучасним реаліям.

Література

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06 лист. 1991 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12> (дата звернення: 09.10.2020).

2. Про електронні довірчі послуги: Закон України від 05 жовт. 2017 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19> (дата звернення: 09.10.2020).

3. До відома сторін – важливо нагадати про електронний цифровий підпис. (2014). *Закон і Бізнес*. URL: https://zib.com.ua/ua/99461do_vidoma_storin__vazhlivo_nagadati_pro_elektronniy_cifroviy.html (дата звернення: 09.10.2020).

4. Про затвердження Інструкції з діловодства в місцевих та апеляційних судах України: Наказ Державної судової адміністрації України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0814750-19> (дата звернення: 09.10.2020).

УДК 356.9(043.2)

Анісарович М.Ю., студентка,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Козирева В.П., к.ю.н., доцент

РОЛЬ СВІДКА В ГОСПОДАРЬСЬКОМУ ПРОЦЕСІ

Докази і доказування в процесі – дуже важлива тема і для теоретиків правознавців, і для практичних працівників у галузі права. Проблемні питання доказування у господарському процесі були предметом дослідження багатьох науковців.

Стаття 129 Конституції України визначає пріоритетну засаду судочинства – змагальність сторін та свободу в наданні ними суду своїх доказів і у доведенні перед судом їх переконливості [1]. Наприкінці 2017 року такий принцип було застосовано при внесенні змін до Господарського кодексу України. В результаті було введено нового учасника господарського процесу – свідка.

Відповідно до ч. 1 ст. 66 ГПК України, свідком може бути будь-яка дієздатна фізична особа, якій відомі будь-які обставини, що стосуються справи [2].

Незважаючи на те, що правовий статус такої особи чітко визначений у цивільному та кримінальному процесі, його роль у господарському має певні особливості. Зокрема:

Визначено коло осіб, які не можуть бути свідками при розгляді господарських справ. Стаття 67 ГПК України надає перелік таких:

1) недієздатні фізичні особи, а також особи, які перебувають на обліку чи на лікуванні у психіатричному лікувальному закладі і не здатні через свої фізичні або психічні вади правильно сприймати обставини, що мають значення для справи, або давати показання; 2) особи, які за законом зобов'язані зберігати в таємниці відомості, що були довірені їм у зв'язку з наданням професійної правничої допомоги або послуг посередництва (медіації) під час проведення позасудового врегулювання спору, - про такі відомості; 3) священнослужителі – про відомості, одержані ними на сповіді віруючих; 4) судді та присяжні – про обставини обговорення в нарадчій кімнаті питань, що виникли під час ухвалення судового рішення, або про інформацію, що стала відома судді під час врегулювання спору за його участю; 5) інші особи, які не можуть бути допитані як свідки згідно із законом чи міжнародним договором, згода на обов'язковість якого надана Верховною Радою України, без їхньої згоди.

А також, особи, які мають дипломатичний імунітет, не можуть бути допитані як свідки без їхньої згоди, а представники дипломатичних представництв - без згоди дипломатичного представника [2].

Отже, аналізуючи вищесказане виникає питання щодо доцільності регулювання в статті певних категорій осіб. Наприклад, це стосується священнослужителів, адже у реальному житті вони не стикаються з віруючими – юридичними особами чи фізичною особою підприємцем та їх діяльність не пов'язана з господарською.

Законом, а саме ч. 2 ст. 87 ГПК України передбачено обмеження показань свідків та чим саме вони можуть бути обмежені. Таким чином, не можуть встановлюватися обставини (факти), які відповідно до законодавства або звичаїв ділового обороту відображаються (обліковуються) у відповідних документах [2].

Це значить, що в деяких справах (наприклад, в кредитних справах або тих, де доказова база – лише письмові докази) свідок не грає вирішальну роль та перебування його є не обов'язковим.

Запроваджено показання свідка у письмовій формі. Виходячи зі змісту ст. 88 ГПК України свідок може викласти свої показання у формі заяви, де має зазначити особисті дані (ім'я (прізвище, ім'я та по батькові), місце проживання (перебування) та місце роботи

свідка, поштовий індекс, реєстраційний номер облікової картки платника податків свідка за його наявності або номер і серія паспорта, номери засобів зв'язку та адреси електронної пошти (за наявності)), все що йому відомо по такій справі та джерело обізнаності про обставини справи. Також, підпис свідка на заяві посвідчується нотаріусом. Не вимагається нотаріальне посвідчення підпису сторін, третіх осіб, їх представників, які дали згоду на допит їх як свідків [2].

Отже, дана процедура дає певну новизну в судовому процесі, але як в ході процесу називати такий доказ (письмовий доказ чи показання свідка)?

Письмове опитування учасників справи як свідків. Стаття 90 ГПК України встановлює право учасника справи поставити в першій заяві по суті справи або у додатку до неї не більше десяти запитань іншому учаснику справи про обставини, що мають значення для справи. А інший учасник справи зобов'язаний, у встановлені цим кодексом строки, надати вичерпну відповідь окремо на кожне питання по суті [2].

Регламентация Господарського процесуального кодексу визначає рух нашої країни до певних стандартів, до покращення системи судоустрою та добробуту всіх учасників процесу. Але, кожне явище передбачає негативні моменти. Зокрема, зі статті адвоката Бахуринського В.С., що не варто забувати про кримінальну відповідальність свідків, до якої вони точно не захочуть бути притягнутими. Тому є оптимістичні сподівання про те, що учасники процесу вестимуть себе добросовісно та чесно [3].

Література

1. Конституція України від 28 чер. 1996 р. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254/96-80> (дата звернення: 11.10.2020).
2. Господарський процесуальний кодекс України від 06 лист. 1991 р. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12_50 (дата звернення: 11.10.2020).
3. Бахуринський В.С. Правовий статус свідків у господарському процесі. URL: https://protocol.ua/ua/pravoviy_status_svidkiv_u_ (дата звернення: 11.10.2020).